

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне»
ім. М.К. Янгеля»

Затверджую

В.о. Генерального директора
ДП «КБ «Південне»

Михайло БОНДАР

«23» 02 2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ДОСЛІДНИЦЬКА
для аспірантів

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
(назва рівня вищої освіти)

Ступінь вищої освіти доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

Галузь знань 13. Механічна інженерія
(цифр та назва галузі знань)

Спеціальність 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка

Дніпро

2023

Розробник:

ПОТАПОВИЧ Лариса, кандидат технічних наук, учений секретар-начальник центру 2 ДП «КБ «Південне».

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Науково-технічної ради ДП «КБ «Південне»

Протокол від 27.03.2023 № 1/2023

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Авіаційна та ракетно-космічна техніка»

Розробник програми,
учений секретар ДП «КБ «Південне» -
начальник центру 2

Лариса ПОТАПОВИЧ

Гарант
освітньо-наукової
програми, д.т.н.

Віктор ХОРОШИЛОВ

Завідувач аспірантури

Ніна ЗИКОВА

ВСТУП

Дослідницька практика є складовою підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (аспірантів). Програма дослідницької практики розроблена у відповідності до вимог підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії, що визначаються чинним законодавством України. Вона спрямована на набуття аспірантами компетентностей щодо: оволодіння методологією дослідницької діяльності; поглиблення отриманих раніше теоретичних знань та практичних навичок професійної діяльності; розвитку і професійної підготовки здобувачів професійно-орієнтованої діяльності; розвитку навичок самоосвіти та самовдосконалення. Дослідницька практика покликана забезпечити функцію сполучної ланки між теоретичними знаннями, здобутими в процесі засвоєння освітньої та наукової складових підготовки аспірантів і практичною діяльністю щодо впровадження здобутих знань та наукових здобутків.

1. Зміст практики

Найменування показників	Характеристика практики
Вид практики	дослідницька
Мова викладання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90
Рік навчання	2
Семестр	4
Тривалість (у тижнях)	12
Форма семестрового контролю	залік

2. База практики

Базою для проходження практики є підрозділ, у якому працює аспірант або його науковий керівник.

3. Мета та завдання практики

Мета: поглиблення і розширення комплексу професійних компетентностей та якостей аспірантів, необхідних для майбутньої самостійної науково-дослідної діяльності.

Завдання:

1) сприяти вдосконаленню універсальних якостей дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосуванню сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізу інформації, управлінню науковими проектами та/або складанню пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

2) розвинути здатність до генерації нових ідей (креативності);

3) поглибити навички щодо пошуку, самостійного відбору та оброблення наукової інформації й емпіричних даних з предмета дослідження;

4) сприяти вдосконаленню здатності розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки;

5) розвинути здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику;

6) створити умови для формування здатності до впровадження інновацій у професійну діяльність.

4. Результати проходження практики

У результаті успішного проходження дослідницької практики аспіранти досягнуть таких результатів навчання:

- ПРН1 – уміти шукати інформацію в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних;
- ПРН3 – уміти використовувати набуті знання за допомогою аналітичного апарату і логічного мислення, уміти застосовувати їх у наукових дослідженнях;
- ПРН4 – знати й уміти застосовувати ступені ризику, оцінювати та використовувати їх у наукових дослідженнях;
- ПРН5 – уміти використовувати економічні закони у процесі наукових досліджень та поставлення завдань експерименту;
- ПРН6 – уміти використовувати здобуті під час наукових досліджень навички, необхідні для ефективної наукової діяльності;
- ПРН7 – уміти використовувати набуті навички для організації діяльності та спілкування з керівництвом та колегами;
- ПРН10 – уміти розвивати творчі здібності, шукати і застосовувати нестандартні підходи до прийняття рішень у наукових дослідженнях;
- ПРН11 – уміти демонструвати розуміння сучасних методів ведення науково-дослідних робіт, математичних методів, інформаційних технологій, методів експериментування, що застосовують у дослідницькій практиці;
- ПРН12 – уміти орієнтуватися в патентній інформації і документації, досліджувати і кваліфіковано формулювати ознаки новизни в системах оброблення інформації та управління, які розробляють, оформляти заявки на винаходи, вміти аналізувати технічні рішення для визначення їхньої патентної чистоти;
- ПРН16 – уміти застосовувати статистичні методи в аналізі виробничо-господарської діяльності та за результатами аналізу робити обґрунтовані висновки і пропозиції;
- ПРН24 – уміти оформлювати обов'язкову документацію.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності аспірантів	Розподіл годин між видами робіт
Установчі збори (отримання завдань, рекомендацій та форми звітності)	2
Опрацювання нормативних та науково-методичних документів, що регламентують наукову роботу	12
Планування, проведення та аналіз результатів власної науково-дослідної роботи:	
1) розроблення концепції дослідного проєкту	15
2) участь у дослідних процедурах	20
3) підготовка звіту за результатами дослідження	15
4) презентація результатів дослідження	10
5) підготовка наукової публікації	10
Підготовка та подання до аспірантври Шоленника практики зі звітом аспіранта за результатами дослідження, з відгуками керівника або особи, що перевіряла проходження практики, з виставленою оцінкою з практики	6
Усього	90

6. Особливості організації і проведення практики

Дослідницька практика є компонентом професійної підготовки до наукової діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів. Аспірант проходить практику на ДП «КБ «Південне».

Керівником практики аспіранта є начальник відділу або науковий керівник аспіранта.

Дослідницька практика спрямована на систематизацію, закріплення та вдосконалення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін за освітньо-науковою програмою; застосування сучасних методів збирання, аналізу, оброблення наукової інформації для реалізації наукового проєкту/експерименту, власне здійснення експериментальної частини з наукового дослідження; використання сучасних інформаційних технологій наукової інформації; реалізацію вмінь викладати здобуті результати у вигляді звітів, публікацій, доповідей; удосконалення навичок самоосвіти і самовдосконалення тощо.

7. Завдання аспірантів під час практики

1. Опрацювати документи, що регламентують наукову-дослідну діяльність відділу; відокремити перспективні напрями та теми дослідження, що відповідають змісту наукової діяльності, типи, види, моделі та методи науково-дослідної роботи, що застосовують науковці.

2. Розробити концепцію дослідного проєкту відповідно до спрямованості науко-дослідної роботи відділу та напряму власної дослідної роботи.

3. Організувати та провести дослідні процедури, пов'язані з пошуком, відбором та обробленням наукової інформації, збором та аналізом емпіричних даних, узагальненням результатів проведених досліджень, у рамках власного наукового дослідження або планової науково-дослідної діяльності відділу.

4. Підготувати науковий звіт за результатами проведеного дослідження та рекомендації щодо їх впровадження в практиці наукової роботи.

5. Презентувати результати власного наукового дослідження або науково-дослідної роботи.

6. Підготувати наукову публікацію за результатами власного наукового дослідження або науково-дослідної роботи.

7. Підготувати та подати до аспірантури Щоденник практики зі звітом за результатами дослідження з відгуками керівника або особи, що перевіряла проходження практики, з виставленою оцінкою з практики.

8. Обов'язки аспірантів під час практики

Під час проходження практики аспірант зобов'язаний:

- прибути своєчасно на установчі збори;
- ознайомитись під час установчих зборів під особистий підпис з цією

Програмою практики та наказом ГД про проведення практики;

- одержати від керівника практики план роботи на весь строк практики, консультації щодо заповнення та оформлення необхідних звітних документів;
- виконати в повному обсязі всі завдання, передбачені планом практики;
- оформити своєчасно звітну документацію;
- прибути своєчасно на звітні збори;
- захистити на звітних зборах звіт про результати дослідження під час практики;
- нести відповідальність за виконану роботу.

9. Обов'язки керівника практики або особи, що перевіряла проходження практики

Керівник (або особа, що перевіряла проходження практики) зобов'язаний:

- ознайомити аспіранта з планом практики, його метою, завданнями на період практики, критеріями оцінювання результатів, вимогами до звіту, що готує аспірант під час практики;
- здійснювати контроль за виконанням аспірантом плану практики;
- надавати аспіранту методичну допомогу під час виконання завдань практики;
- підготувати відгук про проходження практики;
- оцінити результати проходження практики згідно зі шкалою оцінювання;
- брати участь в установчих та звітних зборах.

10. Контроль навчальних досягнень аспіранта

10.1. Система оцінювання дослідницької практики аспірантів

Вид діяльності аспіранта	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Розроблення концепції дослідного проєкту	Проект	20	1	20
Участь у дослідних процедурах	Звіт	20	1	20
Підготовка звіту за результатами дослідження	Звіт	20	1	20
Презентація результатів дослідження	Доповідь	10	1	10
Підготовка наукової публікації	Стаття	20	1	20
Звіт за результатами практики	Звіт	10	1	10
		Разом		100
Розрахунок коефіцієнта: $100:100=1$				

10.2. Перелік звітної документації Щоденник практики (додаток).

Вимоги

Щоденник повинен містити перелік основних видів діяльності, що виконав аспірант під час практики, із зазначенням форм, в яких було втілено їхні результати, та кількості балів, які надав аспіранту за виконання кожного із видів діяльності керівник практики. До щоденника має бути додано копії матеріалів наукової роботи аспіранта, виконаної під час практики (статей, доповідей, презентацій тощо).

Щоденник підписує і затверджує керівник практики (науковий керівник), і його подають у термін, установлений аспірантурою.

10.3. Система контролю та критерії оцінювання.

Контроль за виконанням аспірантом завдань практики здійснює керівник у формі безпосереднього спостереження за його діяльністю, аналізу результатів проведеної аспірантом під час практики наукової діяльності (статей, доповідей, презентацій, тощо), співбесід з аспірантом.

Підсумки практики підбивають на засіданні секції НТР, яке передуює даті закінчення дослідницької практики.

Критеріями оцінювання є:

1. Успішність виконання аспірантом індивідуальних завдань практики.
2. Дотримання аспірантом етичних правил, правил внутрішнього розпорядку наукової установи.
3. Власна активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
4. Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.
5. Якість, коректність, теоретична грамотність і практична цінність поданих матеріалів.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку надає секція НТР на основі виступу аспіранта та поданих звітних матеріалів, які засвідчив керівник практики.

10.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
В	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
С	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
Б	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
Е	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
Г, ЕХ	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що потребує повторного проходження

Щоденник практики
(про проходження дослідницької практики)

(ПІБ аспіранта)

(ПІБ керівника, науковий ступінь, вчене звання)

За період практики було здійснено:

№	Зміст тем/видів діяльності за етапами практики	Звітність (стаття, участь у конференціях, науково-технічний звіт тощо)	Кількість балів за виконання
	Загальна кількість балів:		

Підсумкова оцінка: _____
“ ___ ” _____ 20 __ р.

Аспірант

(підпис)

Керівник

(підпис)

Звіт затверджено на засіданні секції НТР

„ _____ ”, Протокол №__ від “ ___ ”